DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ ET S. LVCÆ ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

1168

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVI. MARTII.

M. CLAVDIO LE VASSEVR, Doctore Medico, Præside.

An annus qui fructuum, idem & morborum ferax?

CVM hujuſce mundi ornatus & pulchritudo in conſtanti ejus partium varietate, fluxuque perpetuo conſiſtant, neceſſe fuit prima rerum omnium caducarum elementa continenter moueri, vt dum aliæ ex iis coagmentatæ diſſoluuntur, recentes aliæ, nouâque formâ conueſtitæ in ſcenam prodeant. Quò verò id faciliùs fieret, iſtis, è quibus omnia naſcuntur, initiis, contrarias vires inſeuit Naturæ author, vt quanquam ſocietatem coeant, nullâ ſtabili pace vtantur; nec modò occultas inſidias ſibi inuicem ſtruant; ſed etiam inter ſe apertas ac immortales exerceant inimicitias. Verùm quia periculum erat ne ſi in eâ primordiorum pugnâ, ex iis aliquod cæteris ſuperius euaſiſſet, ad fœdus & pactionem ampliùs adduci non poſſet: percommodè cadit, vt quæ in ipsâ conflictione fracta dejectaque videbantur, ſingula cognatæ ſibi tempeſtatis reuerſione reſurgant, viciſſimque vires colligant; atque adeò quadripartitæ temporum commutationes, cùm aptæ congruenteſque fuerint, & ad eoſdem ſatus, ortus, incrementa, & ad maturandos, metendoſque fructus, & ad corporum temperationem, integramque animantium ſanitatem omnino comparatæ ſint.

ANNVS eſt illud temporis ſpatium quo Sol ab vno Zodiaci puncto, ad idem reuertitur; is fructuum feraciſſimus eſt, cùm numeroſiſſima quæ edidit germina ad maturitatem perducuntur, aptè variato ac modificato aëre, quod vtrumque dum pulchrè it, efficit. Plantarum autem propè eadem ac animalium ratio. Vtenim in his, ſi bellè nutriantur, proficiſcitur aliquid è totâ circumfluentis ſanguinis mole, ſingulíſque corporis particulis, quod in ſemen abit, habetque tacitas ac velut in anguſtum coactas, & animantis in quo eſt, & ſimilis ex eo progignendi, vires: ſic vbi ad illarum paſtum conueniens & elaboratus ſuccus quoquouerſum exportatur, fructuum ſeminumque initia, in ipſis fibrillis ſolidiſque particulis inchoata decerpit, ſecumque tranſeundo aufert. Ex quo ad ipſum delato oculum, tanquam ſanguine ad teſtes, ſecernitur germen plantarum, non ſecus ac ſerum in renibus. Ac illis dùm lætæ ſunt & vigent, perinde atque animantibus quandiù valent, ſemen ſatis copioſum ſuppetit; ſed quod iners foret: niſi calor cæleſtis vim illius inſitam promoueret, primáque fructuum rudimenta poneret, foueret, excitaret. Sub quod ferè tempus erumpit flos, vt plantarum, ſic coloni gaudium jucundaque ſpes, cujus foliis nutritionis inopiâ decidentibus, quidquid ex ſucco ad plantam alendam idoneo ſupereſt, faceſſit in incrementum fructus incluſique ſeminis, quæ quàm varias ſubeant mutationes, declarant variis temporibus, & ſerie quâdam ſibi ſuccedentes diuerſi ſapores, acerbus, auſterus, acidus, dulcis.

MOTIONVM omnium continuatæque mundi naturæ cauſa eſt annus, qui ſi benè temperatus, fertiliſſimus eſt ac ſaluberrimus; ſcilicet hyemis frigore coercitus, ac velut ad intimos plantarum lares compulſus calor innatus, abſque animæ operâ, ducit prima fructuum ſeminumque lineamenta & ſtamina: quæ vt veris tepor leniſque afflauit aura, ſe ſe proferunt foliorum ac florum eruptione. Fructus tunc temporis ſi quos deguſtes, peracerbos auſteroſque deprehendes, ob adjunctam terrenæ ſiccitati frigiditatem non mediocrem, quam emendare quidem, at vincere nunquam valeret vernus calor; niſi æſtatis acceſſione valentior factus, tenuatâ eorum ſubſtantiâ, ex auſteris acidos redderet, ſubindeque in dies inualeſcens, illos ſenſim citra vredinem ita excoqueret, vt mitigati jucundèque conditi, ſui tandem ſaporis dulcedine, ob quam vnam ab animantibus expetuntur, guſtum blandè moueant. Sed ne mox ab ea diſcedant, æſtatis feruor autumni frigore remittitur, quo quemadmodum & vernaculâ tempeſtatis iſtius ſiccitate, vt fructus ipſi, mox alioqui corrumpendi, in hyemem reponi poſſint, & ad multos menſes integri durent, efficitur.

ANIMALIS cujuſcunque ſanitas optimâ partium ſimilarium temperie, organicarum conformatione, omniumque decenti poſitione ac nexu continetur: At non ſatis eſt eximiam illam corporis conſtitutionem naſcendo nactum ſit; niſi juſtis viuendi legibus, qualem à naturâ accepit incorruptam tueatur: Vt eò certiùs naturalem vitæ curſum completurum ſit, quô minùs rerum externarum injuriis laceſſetur. Neque tamen fieri poteſt quin ætatum omnium decurſu varias multipliceſque ſubeat mutationes, quibus ſi immoderatè concutiatur, de optimo valetudinis ſtatu in deteriorem qui morbus eſt prolabetur. Porrò inter ea quibus corporis grauiùs percellendi vis ineſt, principatum tenet aër qui & ſpiritu ducitur, & nobis perpetuò circumfunditur: quippe qui promptè omnia penetret, & quacunque vel ſubſtantiâ vel qualitate quâ præditus eſt, eâ & ſpiritus, & humores, & partes omnes imbuat. Ideoque cujuſmodì ſit, puruſne ac tenuis, an craſſus & concretus permagni ad vitam intereſt. Planè vt caliginoſus & alienâ permiſtione inquinatus nihil non polluit, ſuaque ſtatim vitia quoquouerſum diffundit: ſic cæli tenuitate & calore temperatus, ſanguinem & corpus vniuerſum colluſtrat, vitalemque ac ſalubrem ſpiritum præbet animantibus. Nec deſunt qui non ſolùm veriſimile, ſed etiam verum eſſe cenſent, perinde vt ille ſe habet, ita pueros orientes animari, formari; ex eoque ingenia, mores, animum, corpus, vitæ actiones exitumque fingi.

AER multis modis multiſque de cauſis, maximè tamen Solis motu, ſiderumque exortu ac obitu inſigniter mutatur, mutatque omnia: annum quippe facit, manifeſtâ quam affert primarum qualitatum varietate, in quatuor tempora diſtributum, quibus & humanæ vitæ curſum imitatur. Sunt enim ver pueritiæ, æſtas florenti ætati, autumnus declinanti, hyems ſenectuti ſimilia; vt illorum eadem ſit, quæ harum temperies, Solis quidem accedentis ac recedentis motu conſtans ſimiliſque ſemper futura; niſi ſiderum haud ignobilium ortus & occaſus, diſpareſque terrarum & hujuſce mundi aſpirationes ejus diuerſitatem cùm ſecundæ, tùm aduerſæ valetudinis effectricem inducerent. Inde illa quæ terris incubuit cohors morborum, etiam aliâ atque aliâ formâ renaſcentium, annoque malè morato fraudem vel Medicis facientium. Quanquam hæc ferè laus eſt omnium anni partium, vt quos vna peperit morbos, hos vel ſubſequens deleat, vel aduerſa: nulli verò aut certè rari admodum, iique mitiſſimi ingruant, cùm ſingulæ quam ſibi vendicant temperiem conſtanter retinent, nec repente inuadunt, ſed in alteram altera paulatim ſoluitur, gratâque vice deſinit. Ita enim quatuor humores ſuo ordine ac tempore renouantur, caſtigatique florent, vt vel ipſe autumnus deſtillationibus crebriſque tabidorum funeribus infamis, vix vllos creet morbos, aſperſamque ſibi maleficij maculam, ſuâ ſimulque fructuum amœnitate ac copiâ eluat.

Non ergo annus qui fructuum, idem & morborum ferax.

Proponebat Lutetiæ LVDOVICVS MORIN, Cenomanus, A. R. S. H. M. DC. LXV.